

Projekt „Zintegrowany system wsparcia ekonomii społecznej” współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Europejski kodeks dobrego postępowania w zakresie udzielania mikropożyczek

Jan Szczucki, PAG Uniconsult

Nowe standardy dotyczące funkcjonowania instytucji mikropożyczkowych

- ▶ Działania regulacyjne na **szczeblu europejskim / światowym**, odnoszące się do funkcjonowania instytucji pożyczkowych, odzwierciedlające dążenie do profesjonalizacji działania oraz wzmocnienia realizacji misji społecznej instytucji pożyczkowych.
- ▶ Dwa główne dokumenty regulacyjne:
 - ▶ **Kodeks należytej działalności pożyczkowej (2011- 2013)**
 - ▶ **Powszechne standardy w zakresie oddziaływania społecznego (2012).**
- ▶ Ww. dokumenty nie mają charakteru obligatoryjnego, niemniej spodziewać się można ich rosnącego znaczenia w procesach pozyskiwania wsparcia ze środków publicznych.

Zawartość standardów (kształtowanie instrumentów inżynierii finansowej – działalność pożyczkowa)

Kodeks należytego postępowania w działalności pożyczkowej	Powszechne standardy w zakresie oddziaływania społecznego
1) Stosunki z klientami i inwestorami	1) Definiowanie (re-definiowanie) i monitoring celów społecznych
2) Zarządzanie / ład korporacyjny	2) Koncentracja działalności na celach społecznych
3) Zarządzanie ryzykiem	3) Odpowiedzialna obsługa potrzeb finansowych klienta
4) Sprawozdawczość	4) Projektowanie usług i produktów z uwzględnieniem potrzeb klientów
5) Systemy informacji zarządczej	5) Kształtowanie kompetencji zespołu
	6) Równoważenie wyników finansowych i oddziaływania społecznego

Historia Kodeksu

Kodeks powstał w oparciu o 2 przesłanki:

- konstatację, że najmniejsi przedsiębiorcy (sektor mikro) są w swojej wiedzy zbliżeni do konsumentów i stąd należy im zapewnić ochronę zbliżoną do tej, jaka jest zapewniana konsumentom.
- rozwijająca się na świecie (choć dość słabo obecna w Polsce) tendencja do komercyjnego inwestowania w fundusze mikropożyczkowe i zapewnienie potencjalnym inwestorom gwarancji przestrzegania przez instytucje deklarujące przyjęcie zasad kodeksowych, odpowiednich standardów działania.

Kodeks ma dotyczyć instytucji udzielających mikropożyczek (o równowartości do 25 000 euro) mikroprzedsiębiorcom.

Proces przygotowywania Kodeksu

- ▶ Kodeks przygotowywali konsultanci zatrudnieni przez Komisję Europejską.
- ▶ Treść Kodeksu była następnie konsultowana z grupą roboczą w której uczestniczyli przedstawiciele wielu europejskich organizacji pożyczkowych, w tym z Polski.
- ▶ Zaktualizowana, dopracowana wersja Kodeksu powinna zostać opublikowana pod koniec czerwca 2013.

Kluczowe, przykładowe elementy Kodeksu

Obszar I – stosunki z klientami i inwestorami

- ▶ Obowiązek podawania łącznego kosztu pożyczki w postaci rzeczywistej rocznej stopy oprocentowania.
- ▶ Prawo do odstąpienia od umowy w 14 dni od jej zawarcia.
- ▶ Określenie mechanizmu składania i rozpatrywania skarg i reklamacji.

Kluczowe, przykładowe elementy Kodeksu

Obszar II – zarządzenie/ład korporacyjny

- ▶ Obowiązek tworzenia biznesplanu działalności funduszu mikropożyczkowego o określonej zawartości, corocznie aktualizowanego.
- ▶ Określone wymogi dotyczące organów wykonawczych i nadzorczych.
- ▶ Obowiązek corocznego poddawania się audytowi.

Kluczowe, przykładowe elementy Kodeksu

Obszar III – zarządzanie ryzykiem

- ▶ Konieczność zaprojektowania przez fundusz mikropożyczkowy procesów i procedur służących określaniu, ocenie i priorytetyzacji ryzyka.
- ▶ Jasne przypisanie odpowiedzialności za zarządzanie ryzykiem.
- ▶ Wymóg zatwierdzania udzielenia pożyczki przez co najmniej 2 osoby.
- ▶ Określenie odpowiedzialności za prowadzenie audytu wewnętrznego.

Kluczowe, przykładowe elementy Kodeksu

Obszar IV – standardy sprawozdawczości

- ▶ Konieczność podawania wielkości portfela zagrożonego (Portfolio at risk) – PAR 30 lub 45 dniowy.
- ▶ Podawanie do wiadomości społecznej misji danej organizacji.
- ▶ Konieczność podawania wskaźnika trwałości operacyjnej: przychody operacyjne/(koszty finansowe + rezerwa na niespłacone pożyczki+ koszty osobowe + koszty administracyjne).
- ▶ Podawanie liczby i udziału procentowego skarg i reklamacji.

Kluczowe, przykładowe elementy Kodeksu

Obszar V – systemy informacji zarządczej (MIS)

- ▶ Posiadanie systemów pozwalających na bieżące generowanie informacji o charakterze bilansowym i rachunku zysków i strat oraz informacji o jakości portfela pożyczkowego.
- ▶ Posiadanie systemu pozwalającego na monitorowanie i zarządzanie jakością portfela pożyczkowego.
- ▶ Posiadanie systemów pozwalających na zarządzanie informacjami o klientach.

Zasadność Kodeksu w sytuacji polskiej

- ▶ Głęboka zasadność przepisów dotyczących ochrony pożyczkobiorców, choć jednocześnie problem konkurencji innych instytucji np. banków.
- ▶ Analogicznie zasadność przejrzystości działania i podawania swoich wyników.
- ▶ Pewne problemy z wdrożeniem rozwiązań w zakresie ładu korporacyjnego.
- ▶ Specyfika polskiego sektora pożyczkowego – dominacja jednostek publicznych lub parapublicznych.
- ▶ Szersze, niż w większości innych krajów spectrum udzielanych pożyczek (klienci, wielkość jednostkowej pożyczki).

Informacje na temat Kodeksu

- ▶ Tekst Kodeksu oraz informacje o jego aktualizacjach zawarte są na stronie:

http://ec.europa.eu/regional_policy/thefunds/instruments/jasmine_cgc_en.cfm

- ▶ Z kolei kodeks społecznej odpowiedzialności jest dostępny pod adresem

http://www.sptf.info/images/sptf%20usspm_final%20english.pdf

Dziękuję za uwagę!

PAG Uniconsult

Jan Szczucki

jszczucki@pag-uniconsult.pl